

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+)

(COM(2018) 382 final — 2018/0206 (COD))

(2019/C 62/27)

Ordfører: **Krzysztof BALON**

Medordfører: **Cinzia DEL RIO**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 11.6.2018 Rådet, 19.6.2018
Retsgrundlag	EUF-traktatens artikel 46, litra d, artikel 149, artikel 153, stk. 2, litra a, artikel 164, artikel 168, stk. 5, artikel 175, stk. 3, og artikel 349
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	26.9.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	17.10.2018
Plenarforsamling nr.	538
Resultat af afstemningen	183/2/2
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU glæder sig over Kommissionens forslag om Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), som har til formål at skabe bedre sammenhæng og synergi mellem EU-instrumenter, sammenlægge nogle EU-fonde og forenkle visse procedurer. EØSU fremhæver visse kritiske aspekter ved forslaget og opfordrer samtidig til, at der træffes en hurtig, ansvarlig og afbalanceret beslutning om forslaget før valget til Europa-Parlamentet næste år.

1.2. Europa har behov for en fornuftig blanding af økonomiske, investeringsrelaterede og sociale politikker for at forblive konkurrencedygtig i den globale økonomi og sikre beskæftigelse og uddannelser af god kvalitet, som bør tilbydes og være tilgængelige for alle, samt lige adgang til sundhedstjenester, social inklusion og aktiv deltagelse i samfundet. Der er brug for et EU-budget, som kan tage fat på store udfordringer som ungdomsarbejdsløshed, manglende overensstemmelse mellem efterspurgte og udbudte færdigheder, langtidsløshed, et arbejdsmarked under hastig forandring og nye arbejdsformers indvirkning på mennesker. Disse udfordringer skaber ny social udstødelse af marginaliserede grupper, hvilket går hånd i hånd med vedholdende høje fattigdomstal i nogle lande. Derudover kræver helt nye udfordringer som følge af digitaliseringen innovative tilgange til EU's finansiering ⁽¹⁾.

1.3. EØSU ser med meget kritiske øjne på forslaget, idet det indebærer en beskæring af midlerne til EU's samhørighedspolitik. Specielt for ESF+ er der reelt tale om en nedskæring på 6 %. EØSU er desuden uenig i fjernelsen af den mindsteandel af samhørighedsmidlerne (i dag på 23,1 %), der skal tilfalde ESF+. I betragtning af, at ESF+ er det primære finansieringsinstrument til gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, opfordrer EØSU til, at 30 % af de samlede midler til økonomiske, sociale og territoriale samhørighedspolitikker afsættes til ESF+, og at 30 % af midlerne inden for ESF+ øremærkes til foranstaltninger til social inklusion.

1.4. Sammenlægningen af forskellige fonde og programmer under den nye ESF+ »paraply« bør gennemføres med omhu, idet der skal tages højde for eventuelle effektivitetsforbedringer set i forhold til separate ordninger. EØSU opfordrer Kommissionen til at forenkle reglerne for ESF+ yderligere for såvel forvaltningsmyndigheder som støttemodtagere, samtidig

⁽¹⁾ Se f.eks. EØSU's udtalelse om Den flerårige finansielle ramme efter 2020 (EUT C 440 af 6.12.2018, s. 106).

med at det sikres, at projekterne er i overensstemmelse med EU's værdier. Grundforudsætningerne for støtteberettigelse på området aktiv inklusion, som betyder, at medlemsstaterne skal have nationale strategier mod fattigdom og social udstødelse for at kvalificere sig til finansiering fra ESF+, bør fortsat gælde for alle medlemsstaterne under den næste flerårige finansielle ramme.

1.5. ESF+ bør anvendes på en måde, som er i overensstemmelse med chartret om grundlæggende rettigheder, FN's konvention om barnets rettigheder (UNCRC) og FN's handicapkonvention (UNCRPD). Overholdelse af reglerne i den europæiske adfærdskodeks for partnerskab (ECCP) skal anses for en grundforudsætning for støtteberettigelse, og partnerskabsaftaler og operationelle programmer bør kontrolleres og være genstand for sanktioner, hvis de ikke fuldt ud overholder ECCP-forpligtelserne.

1.6. Med udgangspunkt i de enkelte aktørers rolle bør EU gøre fuld brug af erfaring og kapacitet hos arbejdsmarkedets parter og civilsamfundets organisationer på lokalt, nationalt og europæisk plan ved at inddrage dem samt brugerne af de forskellige tjenester i planlægningen, gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af EU-støtten. Arbejdsmarkedets parter og de øvrige civilsamfundsorganisationer spiller en central rolle i det europæiske demokratiske projekt. I forbindelse med ESF+ betyder dette, at de offentlige myndigheder bør lette deres adgang til de tilgængelige ressourcer. EØSU støtter en revision af sammensætningen af ESF+-udvalget som beskrevet i artikel 40, stk. 2, i forordningen, i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, litra c) i forordningen om fælles bestemmelser og under overholdelse af principperne i den europæiske adfærdskodeks for partnerskab.

1.7. En passende andel af de tilgængelige ressourcer bør øremærkes til projekter, der drives af små, lokale organisationer, samt til omfordeling af tilskud med henblik på at støtte lokalt aktive organisationers aktiviteter. Naturalydelse bør behandles på lige fod med finansielle bidrag.

1.8. Den tværnationale dimension (eller grænseoverskridende aktiviteter) bør normalt indgå i de operationelle programmer i alle medlemsstater. Dette er nødvendigt for at fremme en europæisk identitetsfølelse blandt borgerne i de enkelte medlemsstater.

1.9. EØSU anser det for vigtigt at fastlægge et højt finansieringsniveau for centrale indsatsområder til gavn for Europas og dets befolknings fremtid. Disse områder omfatter: ungdomsbeskæftigelse af høj kvalitet, ligestillingsinitiativer, inklusion og beskæftigelse af sårbare grupper, livslang læring og opkvalificering på et digitaliseret arbejdsmarked under hastig forandring, styrkelse af offentlige tjenester af almen interesse samt kapacitetsopbygning i den offentlige forvaltning og hos arbejdsmarkedets parter — med en specifik tilgang møntet på at styrke den sociale dialog og gennemføre fælles aktiviteter — og hos de øvrige civilsamfundsorganisationer, herunder deres deltagelse i forvaltningen af midlerne for at sikre bedre styring.

1.10. I betragtning af den voksende rolle, som den sociale økonomi spiller i EU's sociale dimension, er EØSU også af den opfattelse, at støtte til socialøkonomiske aktiviteter bør være et særskilt, specifikt mål for ESF+.

1.11. EØSU glæder sig over Kommissionens forslag om at identificere nye indikatorer for tildeling af midler. Ikke desto mindre er det nuværende system fortsat primært baseret på bruttonationalproduktet (BNP). EØSU er desuden af den opfattelse, at sammenhængen mellem ESF+ og de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester skal forbedres. EØSU frygter, at der vil blive anvendt strenge betingelser. Udvalget understreger derfor, at denne sammenhæng bør fastlægges i forhandlinger mellem de nationale og europæiske myndigheder under fuld og aktiv inddragelse af arbejdsmarkedets parter og de øvrige civilsamfundsorganisationer.

1.12. Arbejdsmarkedets parter og de øvrige civilsamfundsorganisationer bør indgå som ligeværdige interessenter i overvågningsudvalgene med stemmeret og mulighed for at udøve bestemte styrefunktioner. Overvågningen bør også omfatte en vurdering af, hvilke fremskridt der er gjort med hensyn til social inklusion i stedet for at være begrænset til anvendelsen af en række kvantitative indikatorer.

1.13. EØSU understreger vigtigheden af at holde ESF+ inden for anvendelsesområdet for den økonomiske, sociale og territoriale samhørighedspolitik.

1.14. EØSU er ikke enig i forslaget om en reduktion af den europæiske medfinansieringssats under ESF+. Under alle omstændigheder bør en sådan reduktion ikke ramme initiativtagerne til projekter.

2. Indledning: Kommissionens forslag til den flerårige finansielle ramme 2021-2027 og den nuværende sociale situation i EU

2.1. Den 2. maj 2018 udsendte Kommissionen en meddelelse om sit forslag til den flerårige finansielle ramme 2021-2027. Dette blev fulgt af offentliggørelsen af forordninger om FFR og Den Europæiske Socialfond Plus henholdsvis den 29.-31. maj og den 1. juni 2018.

2.2. Som forlangt af Europa-Parlamentet bør EU's budget øges til 1,3 % af bruttonationalproduktet (BNP) (forslaget indebærer en stigning på 1,08 %), og systemet for egne indtægter bør reformeres med henblik på at stabilisere finansieringen af nye tiltag og imødegå de nye interne udfordringer. Kun med et større budget kan EU, selv efter brexit, leve op til sin forpligtelse til at gennemføre FN's mål for bæredygtig udvikling og den europæiske søjle for sociale rettigheder. Sidstnævnte fastsætter mål og principper for en ny social- og arbejdsmarkedspolitik på europæisk niveau, der skal fremme beskæftigelse af høj kvalitet og lige muligheder samt uddannelser af høj kvalitet, der bør tilbydes og være tilgængelige for alle. Målet er at finde et svar på de hastige forandringer på arbejdsmarkedet og sikre retfærdige arbejdsvilkår samt en bredere social inklusion og beskyttelse, som giver alle mulighed for at deltage aktivt i samfundet.

2.3. Det er nødvendigt, at Europa forbliver konkurrencedygtigt i den globale økonomi og sikrer høj beskæftigelse og høje sociale standarder. EØSU opfordrer til, at der træffes en hurtig, ansvarlig og afbalanceret beslutning om den flerårige finansielle ramme og EFS+ inden valget til Europa-Parlamentet.

2.4. Unionen står nu over for nye udfordringer, som skyldes behovet for at overvinde en lang periode med økonomisk og social krise, og den må tage hånd om konsekvenserne af et arbejdsmarked under hastig forandring og de dertil knyttede udfordringer som nye arbejdsformer, mangel på kvalificeret arbejdskraft, lav arbejdskraftmobilitet, mangler i den aktive arbejdsmarkedspolitik og uddannelsessystemerne samt den »nye« sociale udstødelse af marginaliserede grupper, herunder romaer og migranter.

2.5. Ungdomsarbejdsløsheden er fortsat høj i EU. Hertil kommer den øgede anvendelse af ikke-standardiserede ansættelseskontrakter, igen især blandt unge, sammen med en vedholdende høj andel af unge, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Misforholdet mellem de udbudte færdigheder og arbejdsgivernes behov er blevet understreget i adskillige af EØSU's udtalelser. Dette er årsagen til, at den aktuelle udfordring består i at øge kvalitetsbeskæftigelse og gøre ungdomsbeskæftigelse til en prioritet. I nogle medlemsstater har arbejdsløsheden blandt andre grupper, såsom kvinder, ældre og migranter, nået et kritisk niveau og kræver specifikke løsninger.

2.6. Indførelse af nye teknologier, digitalisering og kunstig intelligens har en meget stor indvirkning på beskæftigelsen, og god grunduddannelse, effektive uddannelser af høj kvalitet, livslang læring, opkvalificering og omskoling og imødegåelse af de europæiske økonomiers skiftende behov ved hjælp af målrettede færdigheder og kompetencer vil være nødvendige instrumenter til at få mest muligt ud af fremtidens jobmuligheder og fremme erhvervslivets konkurrenceevne⁽²⁾. Sådanne instrumenter må ledsages af en fornuftig blanding af økonomiske, investeringsrelaterede og sociale politikker for at fremme en inkluderende og bæredygtig vækst, der er baseret på innovation.

2.7. Et andet kritisk aspekt er fattigdomsniveauet i befolkningen: 118 mio. EU-borgere (eller 23,7 % af EU's samlede befolkning) lever fortsat i eller trues af fattigdom og social udstødelse⁽³⁾. Samtidig er andelen af fattige, som er i arbejde, fortsat høj i nogle lande, hvilket ledsages af en markant stigning i underbeskæftigelsen⁽⁴⁾.

3. Centrale aspekter af forslaget til forordning om Den Europæiske Socialfond Plus

3.1. For at skabe bedre sammenhæng og synergi mellem komplementære EU-instrumenter, øge fleksibiliteten, tilpasse midlerne til udfordringerne og forenkle planlægning og forvaltning af fondsmidlerne sammenlægger den nye Europæiske Socialfond Plus (ESF+) følgende fonde og programmer under den flerårige finansielle ramme 2014-2020:

— Den Europæiske Socialfond (»ESF«) og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet (»UBI«)

⁽²⁾ Se EUT C 237 af 6.7.2018, s. 8.

⁽³⁾ Kommissionen, Fælles rapport om beskæftigelsen 2017.

⁽⁴⁾ Data fra Eurostat og EU-SILC. Her, og på visse andre punkter, gentager dokumentet holdninger, som er udtrykt i EØSU's informationsrapport »Opfølgning på SOC/537«, der blev fremsendt til Kommissionen efter enstemmig vedtagelse på EØSU's 534. plenarforsamling den 18.-19. april 2018. I informationsrapporten citeres der ofte fra udtalelsen (EUT C 173 af 31.5.2017, s. 15).

- Den Europæiske Fond for Bistand til de Socialt Dårligst Stillede (»FEAD«)
- programmet for beskæftigelse og social innovation (»EaSI«) og
- EU-handlingsprogrammet for sundhed (sundhedsprogrammet).

3.2. Det samlede budget tildelt ESF+ er på ca. 101 mia. EUR (i løbende priser) for perioden 2021-2027, hvoraf 100 mia. EUR går til det indsatsområde under ESF+, der gennemføres under delt forvaltning (den tidligere ESF og den tidligere FEAD). Finansieringsrammen for de indsatsområder under ESF+, der gennemføres under direkte forvaltning, vil være på 1 174 mio. EUR i løbende priser, hvoraf 761 mio. EUR går til beskæftigelse og social innovation og 413 mio. EUR til sundhed. ESF+ omfatter også ungdomsbeskæftigelsesinitiativet (UBI), idet 10 % af de finansielle tildelinger er målrettet unge mellem 15 og 29. Mindst 25 % af de nationale midler fra ESF+ vil blive øremærket til fremme af social inklusion og bekæmpelse af fattigdom. Desuden vil medlemsstaterne skulle tildele mindst 2 % af deres midler fra ESF+ til foranstaltninger målrettet mod de socialt dårligst stillede.

3.3. Med henblik på at forenkle gennemførelsen af ESF+, reducere den administrative byrde for støttemodtagerne og skifte fokus hen imod opnåelsen af resultater er der indført en række bestemmelser i forordningen om fælles bestemmelser (CPR). ESF+-forordningen indeholder også foranstaltninger med henblik på afhjælpning af materielle afsavn som svar på de interesserede parters anmodning om at fastholde mere lempelige krav for denne type bistand og forenkle dataindsamling samt overvågnings- og rapporteringskrav.

4. Generelle bemærkninger til den foreslåede forordning

4.1. EØSU glæder sig over Kommissionens forslag om ESF+, navnlig med hensyn til

- tilpasningen til den europæiske søjle for sociale rettigheder
- retningslinjerne for gode resultater gennem forbedrede indikatorer
- anerkendelsen af behovet for forenkling og øget fleksibilitet
- fokuseringen på tre politikområder, nemlig beskæftigelse, uddannelse og social inklusion
- indførelsen af prioriterede »innovative tiltag« til støtte for social innovation og sociale eksperimenter, der styrker bottom-up-tilgange baseret på partnerskaber
- forslagens sammenhæng og kompatibilitet med andre finansieringsprogrammer såsom Erasmus⁽⁵⁾ og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) på politikområdet »investering i mennesker« under den flerårige finansielle ramme
- den kendsgerning, at forslaget samler individuelle fonde og programmer under én paraply for derigennem at forbedre bekæmpelsen af fattigdom, social udstødelse, arbejdsløshed og underbeskæftigelse i EU.

4.2. EØSU kritiserer, at det foreslåede samlede niveau for den næste flerårige finansielle ramme er på ca. 1,1 billion EUR, hvilket reelt er lavere end den nuværende flerårige finansielle ramme. EØSU er desuden yderst kritisk over for forslaget om at beskære midlerne til EU's samhørighedspolitik med ca. 7 % i den flerårige finansielle ramme 2021-2027. I forslaget afsættes 27 % af de samlede tildelinger til samhørighedspolitikken til ESF+. Dette svarer reelt til en nedskæring på 6 % i ESF+. EØSU er desuden uenig i fjernelsen af den mindsteandel af samhørighedsmidlerne (i dag på 23,1 %), der skal tilfalde ESF+. I betragtning af, at ESF+ er det primære finansieringsinstrument til gennemførelsen af Den Europæiske Søjle for Sociale Rettigheder, opfordrer EØSU også til, at 30 % af midlerne til økonomiske, sociale og territoriale samhørighedspolitikker afsættes til ESF+, og anbefaler, at 30 % af midlerne inden for ESF+ øremærkes til foranstaltninger til social inklusion. EØSU er ikke enig i forslaget om en reduktion af den europæiske medfinansieringssats under ESF+. Under alle omstændigheder bør en sådan reduktion ikke ramme initiativtagerne til projekter.

4.3. EØSU gentager med eftertryk, at finansieringen på såvel EU-plan som nationalt plan skal:

- adressere problemer i forbindelse med livskvalitet og balancen mellem arbejdsliv og privatliv

⁽⁵⁾ EØSU's udtalelse om Erasmus (se s. 194 i EUT) anbefaler at beholde titlen »Erasmus+«.

- investere i inklusive uddannelser af høj kvalitet, som bør være tilgængelige og økonomisk overkommelige for alle, og som bør have fokus på arbejdsmarkedets aktuelle og fremtidige behov
- imødegå arbejdsløshed og manglende overensstemmelse mellem efterspurgte og udbudte færdigheder, navnlig langtidsledighed, ungdomsarbejdsløshed og underbeskæftigelse, samt udvide uddannelses tilbud og rimelige arbejds vilkår til at omfatte arbejdstagere, der er beskæftiget i de nye (atypiske), og i nogle tilfælde ulovlige, former for arbejde
- håndtere demografiske udfordringer og sikre passende og bæredygtig social beskyttelse gennem hele livet for alle
- fremme inddragelsen af og adgangen for personer med handicap
- udvikle, teste, evaluere og opskalere innovative løsninger og styrke bottom up-tilgange og sociale eksperimenter, der bygger på partnerskaber, som involverer offentlige myndigheder, den private sektor og civilsamfundet
- fremme lige muligheder og bekæmpe alle former for forskelsbehandling
- forbedre marginaliserede gruppers muligheder på arbejdsmarkedet og deres samfundsøkonomiske integration, heriblandt hjemløse
- støtte integration af migranter
- yde individualiseret støtte til familier og lokalsamfund, forbedre adgangen til bæredygtige sociale tjenester, der er til at betale, samt til sundheds- og boligydelse
- fremme fælles tiltag, der iværksættes af arbejdsmarkedets parter
- støtte kapacitetsopbygning for forvaltninger/institutioner, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundets organisationer.

4.4. Eftersom EU's strukturfonde er vigtige drivkræfter for et mere konkurrencedygtigt, sammenhængende, modstandsdygtigt og socialt Europa, har medlemsstaterne et særligt ansvar for at investere ESF+-midler i sociale tjenesteydelser, der leveres af offentlige enheder, socialøkonomiske enheder og andre nonprofitorganisationer.

4.5. Sammenlægningen af forskellige fonde og programmer under den nye ESF+-»paraply« bør gennemføres med omhu, idet der skal tages højde for eventuelle effektivitetsforbedringer set i forhold til separate ordninger ⁽⁶⁾.

4.6. Kommissionen foreslår at sammenlægge ungdomsbeskæftigelsesinitiativet (UBI) med ESF+ for at sikre, at tiltagene med fokus på unge er sammenhængende og effektive. Forslaget sigter mod at styrke beskæftigelsespolitikken i medlemsstaterne. Procedurene for adgang til UBI-midler bør forenkles og sikre en klar fordeling af midlerne. Hvis dette ikke lykkes, er det muligvis mere hensigtsmæssigt at lade UBI fortsætte som et særskilt finansielt initiativ. Desuden bør der tages skridt til at sikre, at de beregninger, som forpligter medlemsstaterne til at bruge mindst 10 % af ESF+-budgettet til UBI, er effektive og rimelige. Risikoen for, at UBI bliver marginaliseret, og at de tildelte midler reduceres i perioden 2021-2027, skal imødegås ⁽⁷⁾.

4.7. Det er også vigtigt at anerkende, at arbejdsmarkedets parter og — på lige fod — de øvrige civilsamfundsorganisationer spiller en central rolle i det europæiske demokratiske projekt. Derfor skal de offentlige myndigheder lette deres adgang til de tilgængelige ressourcer.

4.8. Med udgangspunkt i de enkelte aktørers rolle bør EU gøre fuld brug af erfaring og kapacitet hos arbejdsmarkedets parter og civilsamfundets organisationer på lokalt, nationalt og europæisk plan ved at inddrage dem samt brugerne af de forskellige tjenester i planlægningen, gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af EU-støtten ⁽⁸⁾. Til dette formål er det nødvendigt med en klar reference til den europæiske adfærdskodeks for partnerskab. Overholdelse af denne kodeks skal anses for en grundforudsætning for støtteberettigelse. Arbejdsmarkedets parter og de øvrige civilsamfundsorganisationer

⁽⁶⁾ Se undersøgelsen om overvågning, endelig rapport, kontrakt nr. VC/2017/0131, til gennemførelse af rammekontrakt nr. VC/2013/0017, s. 50 (Study on the monitoring and evaluation systems of the ESF).

⁽⁷⁾ Se analysen fra Det Europæiske Ungdomsforum på: https://www.youthforum.org/sites/default/files/2018-07/_ESF%2B%20data%20analysis_website.pdf.

⁽⁸⁾ Se EUT C 173 af 31.5.2017, s. 15.

bør, når de har modtaget tilstrækkelig støtte, udvikle passende evalueringsværktøjer og så vidt muligt udnytte ekspertisen blandt de direkte støtteberettigede⁽⁹⁾. Dette kan kun lykkes, hvis de bureaukratiske byrder mindskes, og finansieringsreglerne for støtte til arbejdsmarkedets parter og andre civilsamfundsorganisationer forenkles.

4.9. En passende del af de tilgængelige ressourcer bør øremærkes til projekter, der drives af små, lokale organisationer, samt til omfordeling af tilskud. Dette vil gøre det muligt at støtte lokalt aktive organisationer og selvhjælpsgrupper og undgå eller afbøde den afskrækkende virkning af for store bureaukratiske medfinansieringsbyrder for civilsamfundsorganisationerne. Naturalydelse bør behandles på lige fod med finansielle bidrag.

4.10. Det skal bemærkes, at finansielle instrumenter såsom lån, garantier eller aktier i de fleste tilfælde ikke giver tilstrækkelig finansiering til sociale projekter. Tilskud bør derfor vælges som den vigtigste gennemførelsesmekanisme, medmindre andre finansielle instrumenter er mere effektive.

4.11. EØSU opfordrer Kommissionen til at forenkle reglerne for ESF+ for såvel forvaltningsmyndigheder som støttemodtagere. Kommissionen og forvaltningsmyndighederne bør dog træffe særlige foranstaltninger for at sikre, at forenklinger ikke skaber finansielle risici for de civilsamfundsorganisationer, der arbejder for og med mennesker, der er ramt af fattigdom og social udstødelse. Disse risici hænger navnlig sammen med de omfattende krav til indsamling af personoplysninger.

4.12. Ingen forenkling af fondenes regler bør resultere i, at der fjernes mekanismer (f.eks. grundforudsætninger), der sikrer, at projekter finansieret af fællesskabsmidler overholder EU's værdier, navnlig forpligtelsen til at overholde menneskerettighederne. Grundforudsætningerne for støtteberettigelse på området aktiv inklusion, som betyder, at medlemsstaterne skal have nationale strategier mod fattigdom og social udstødelse for at kvalificere sig til finansiering fra ESF+, bør fortsat gælde for alle medlemsstaterne under den næste flerårige finansielle ramme.

4.13. Da ESF+ er en europæisk fond, bør den tværnationale dimension (eller grænseoverskridende aktiviteter) normalt indgå i de operationelle programmer i alle medlemsstater. Dette er nødvendigt for at fremme en europæisk identitetsfølelse blandt borgerne i de enkelte medlemsstater og gøre den økonomiske støtte, som EU tilbyder borgerne, langt mere synlig. For at bidrage til gennemførelsen af grænseoverskridende projekter bør god praksis og succesfulde formater fra den nuværende finansieringsperiode (2014-2020) fortsættes og deles blandt medlemsstaterne.

5. Særlige bemærkninger og krav til den foreslåede forordning

5.1. EØSU anser det for vigtigt at etablere specifikke målsætninger⁽¹⁰⁾ for ESF+ med et højt finansieringsniveau for centrale indsatsområder til gavn for Europas og dets befolknings fremtid, herunder

- kvalitetsjob til unge
- ligestillingsinitiativer
- inklusion og beskæftigelse af sårbare grupper som personer med handicap og migranter
- adgang til livslang læring på et digitaliseret arbejdsmarked under hastig forandring
- styrkelse af offentlige tjenester af almen interesse, da de bidrager til en bedre livskvalitet og en bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv
- kapacitetsopbygning for offentlige forvaltninger, arbejdsmarkedets parter og andre civilsamfundsorganisationer for at sikre bedre styring, herunder af fondens forvaltning.

⁽⁹⁾ Samme og »Opfølgning på SOC/537«.

⁽¹⁰⁾ Se artikel 3 og 4 i forslaget til forordning.

5.2. I betragtning af den voksende rolle, som den sociale økonomi spiller i EU's sociale dimension, er EØSU også af den opfattelse, at støtte til socialøkonomiske aktiviteter bør være et særskilt mål for ESF+ ⁽¹¹⁾. De planlagte foranstaltninger bør fokusere på den samlede socialøkonomi i al dens diversitet på tværs af medlemsstaterne. Kommissionen opfordres til at samarbejde med medlemsstaterne om at fremme et gunstigt økosystem for den sociale økonomi.

5.3. EØSU glæder sig over Kommissionens forslag om at opstille nye indikatorer for tildeling af midler til fokusområder som ungdomsarbejdsløshed, lave uddannelsesniveauer, klimaændringer og modtagelse/integration af migranter, så de bedre afspejler den sociale og økonomiske situation i Europas regioner og lokalområder og kan tilpasses til den sociale resultattavle i den europæiske søjle for sociale rettigheder. Ikke desto mindre er det nuværende system for tildeling af midler fortsat primært baseret på BNP ⁽¹²⁾.

5.4. EØSU er af den opfattelse, at sammenhængen mellem ESF+ og de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester er meget vigtig. Samtidig frygter EØSU, at der vil blive anvendt strenge betingelser. Udvalget understreger derfor, at denne sammenhæng bør fastlægges i forhandlinger mellem de nationale og europæiske myndigheder under fuld og aktiv inddragelse af arbejdsmarkedets parter og de øvrige civilsamfundsorganisationer ⁽¹³⁾, idet det er vigtigt at garantere en strategi på såvel mellemlang som lang sigt.

5.5. EØSU understreger vigtigheden af at opretholde ESF+ inden for anvendelsesområdet for den økonomiske, sociale og territoriale samhørighedspolitik i betragtning af den stærke komplementaritet mellem vækst, beskæftigelsesmål og social inklusion. ESF+'s merværdi i forhold til tiltag på medlemsstatsplan er knyttet til territoriale behov og til integrationen med andre strukturfonde med henblik på at gennemføre sammenhængende og omfattende initiativer på lokalt niveau. Inden for denne ramme er den regionale/lokale dimension afgørende for planlægningen og gennemførelsen af skræddersyede foranstaltninger.

5.6. EØSU glæder sig over, at medlemsstaterne forpligtes til på passende vis at inddrage arbejdsmarkedets parter og andre civilsamfundsorganisationer i udformningen af de politikker, som støttes af ESF+, og til at tildele en passende del af ESF+-midlerne til kapacitetsopbygning og fælles tiltag. Dette bør omfatte en målrettet tilgang til kapacitetsopbygning hos arbejdsmarkedets parter i overensstemmelse med firepartserklæringen fra 2016 om en ny start for den sociale dialog. Det bør sikres, at forvaltningsmyndighederne tildeler ressourcer efter behov i form af støtte til uddannelse, netværksforanstaltninger, styrkelse af den sociale dialog og aktiviteter, der gennemføres i fællesskab af arbejdsmarkedets parter ⁽¹⁴⁾.

5.7. Med henblik på at tilskynde til passende deltagelse af de øvrige civilsamfundsorganisationer i tiltag, som modtager støtte fra ESF+, navnlig på områderne social inklusion, ligestilling og lige muligheder, skal forvaltningsmyndighederne sikre, at en passende del af ESF+-ressourcerne anvendes til kapacitetsopbygning hos disse organisationer.

5.8. Medlemsstaterne bør udnytte artikel 17 i den europæiske adfærdskodeks for partnerskab (ECCP) fuldt ud. I lyset af at partnerskabsaftaler og operationelle programmer er et resultat af forhandlinger mellem Kommissionen og nationale myndigheder, kunne Kommissionen fremover stille højere krav til godkendelse af sådanne aftaler og kræve, at de revideres, hvis de ikke fuldt ud respekterer de forpligtelser, der følger af partnerskabsprincippet ⁽¹⁵⁾. Desuden bør ECCP revideres for den nye periode 2021-2027, og arbejdsmarkedets parter og de øvrige civilsamfundsorganisationers rolle bør defineres klart. EØSU støtter en revision af sammensætningen af ESF+-udvalget som beskrevet i artikel 40, stk. 2, i forordningen, i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, litra c) i forordningen om fælles bestemmelser og under overholdelse af principperne i den europæiske adfærdskodeks for partnerskab. Artikel 40, stk. 2, bør derfor fastslå, at hver medlemsstat udpeger en repræsentant for regeringen, en repræsentant for arbejdstagerorganisationerne, en repræsentant for arbejdsgiverorganisationerne og en repræsentant for civilsamfundet til ESF+-udvalget.

5.9. Kommissionen bør præcisere de minimumskrav, medlemsstaternes myndigheder skal opfylde, når de gennemfører partnerskaber, herunder sanktioner i tilfælde af utilstrækkelig gennemførelse. Såfremt medlemsstaterne ikke overholder den europæiske adfærdskodeks om partnerskab, bør de sanktioneres gennem suspension af betalinger i alvorlige tilfælde af manglende overholdelse, som fastsat i de europæiske struktur- og investeringsfonde ⁽¹⁶⁾.

⁽¹¹⁾ Se artikel 4 i forslaget til forordning.

⁽¹²⁾ Se artikel 4 i forslaget til forordning.

⁽¹³⁾ Se artikel 7 i forslaget til forordning.

⁽¹⁴⁾ Se artikel 8 i forslaget til forordning.

⁽¹⁵⁾ Se artikel 4 i forslaget til forordning.

⁽¹⁶⁾ Se artikel 34 i forslaget til forordning.

5.10. Overvågningsudvalgene bør fungere på en mere gennemsigtig og meningsfuld måde og bør udøve bestemte styrefunktioner. Arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer bør anses som ligeværdige interessenter og derfor være obligatoriske medlemmer af overvågningsudvalgene med stemmeret. Overvågningen bør også sikre, at alle midler anvendes på en måde, der er i overensstemmelse med chartret om grundlæggende rettigheder og internationale menneskerettighedsstandarder, herunder UNCRC og UNCRPD, som er ratificeret af EU og 27 medlemsstater. Desuden bør overvågningen omfatte en vurdering af, hvilke fremskridt der er gjort med hensyn til social inklusion, i stedet for at være begrænset til en række kvantitative indikatorer ⁽¹⁷⁾.

Bruxelles, den 17. oktober 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁷⁾ Se artikel 38 og 39 i forslaget til forordning.